

Sözcükte Anlam Yolculuğu

Merhaba kaşif! Bugün kelimelerin dünyasında bir yolculuğa çıkıyoruz. Hazırsan başlayalım!

Gerçek Anlam

Bir sözcüğün söylendiğinde akla gelen ilk anlamıdır.

Örnek: Bahçedeki **kuru** dalları topladık.

Yan Anlam

Gerçek anlamdan kopmadan, şekil veya işlev benzerliğiyle kazandığı yeni anlamdır.

Örnek: Dağın **başı** dumanlıydı.

Mecaz Anlam

Gerçek anlamdan tamamen uzaklaşan yeni anlamdır.

Örnek: Bize çok **kuru** bir selam verdi.

Terim Anlam

Bilim, sanat, spor gibi alanlara ait kavramlardır.

Örnek: Oyuncu maçta **faul** yaptı.

Durağımız: Eş ve Zıt Anlamlılar

Aşağıdaki kelimelerin karşısına kutu içinden seçtiğin uygun kelimeyi yazınız.

Beyaz - Fayda - Gece - Kelime - Korkak - Cevap

1. Gündüz (Zıt Anlamlısı): _____

2. Ak (Eş Anlamlısı): _____

3. Sözcük (Eş Anlamlısı): _____

4. Yanıt (Eş Anlamlısı): _____

5. Cesur (Zıt Anlamlısı): _____

6. Yarar (Eş Anlamlısı): _____

Kendini Test Et!

1. 'Dün akşam annem çok ağır konuştu.' cümlesindeki 'ağır' kelimesi hangi anlamda kullanılmıştır?

- a) Gerçek Anlam
- b) Mecaz Anlam
- c) Terim Anlam
- d) Zıt Anlam

2. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde 'terim anlamı' bir sözcük kullanılmıştır?

- a) Güneşli havada yürüyüş yaptık.
- b) Öğretmenimiz tahtaya bir kare çizdi.
- c) Kalemimin ucunu açtım.
- d) Bu kitap çok sürükleyiciydi.

Kendi Cümleleri Yaz: 'Tatlı' sözcüğünü hem **gerçek** hem de **mecaz** anlamda kullanacağın iki cümle yazınız.

Sözcükte Anlam: Pekiştirme Atölyesi

Öğrendiklerimizi uygulama ve kendimizi deneme vakti!

Etkinlik 1: Cümle Analizi

Aşağıdaki cümlelerde koyu yazılmış kelimelerin hangi anlamda (**Gerçek, Mecaz, Terim, Yan**) kullanıldığını yanlarındaki boşluğa yazınız.

1. Bu **boş** sözlerle beni kandıramazsın. -> _____
2. Masanın **ayağı** sallandığı için tamir ettik. -> _____
3. Türkçe dersinde **sıfatlar** konusunu işledik. -> _____
4. Akşam yemeği için **soğuk** bir ayran içtik. -> _____
5. Maçın bitmesine son iki **periyot** kaldı. -> _____
6. Arkadaşına çok **kırıcı** davranışlarda bulundu. -> _____
7. Çekmecenin **gözünde** eski anahtarlar var. -> _____

Etkinlik 2: Çoktan Seçmeli Sorular

1. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde 'yol' kelimesi mecaz anlamda kullanılmıştır?

- a) Bu köy yolu çok virajlıydı.
- b) Hedefimize ulaşmak için her yolu denedik.
- c) Yol kenarındaki çiçekler çok güzeldi.
- d) Belediye ekipleri yolu asfalta hazırlıyor.

2. 'Sahneye çıkan sanatçı, ilk şarkısıyla dinleyicileri büyüledi.' cümlesindeki 'sahne' kelimesinin anlam türü nedir?

- a) Gerçek Anlam
- b) Yan Anlam
- c) Terim Anlam
- d) Mecaz Anlam

3. Aşağıdakilerin hangisinde 'yan anlamlı' bir sözcük kullanılmamıştır?

- a) Geminin burnu karaya oturdu.
- b) Şişenin ağzını sıkıca kapattı.
- c) Bu ağır paketleri taşıırken yoruldu.
- d) Sırtı ağrıdığı için koltukta oturdu.

Unutma: Kelimelerin anlamı, kullanıldıkları cümledeki bağlama göre değişebilir!

Sözcükte Anlam: Derinleşme Vakti

Metin üzerinden kelime avına çıkmaya hazır mısınız?

Bölüm 1: Okuma ve Anlam Avı

Bugün hava çok **aydınlık**. Öğretmenimiz sınıfa girdiğinde hepimize **sıcak** bir gülümseme gönderdi. Matematik dersinde **doğru** parçasını çizmeyi öğrendik. Çantamı sıramın **gözüne** yerleştirip çalışmaya başladım. Kitabımı açtığımda sayfaların arasındaki **kurumuş** çiçeği gördüm.

Metindeki koyu kelimelerin anlam türlerini aşağıdaki boşluklara sırasıyla yazınız:

Aydınlık: _____ | Sıcak: _____ | Doğru: _____ | Göz: _____ | Kurumuş: _____

Bölüm 2: Kelime Gruplama

Aşağıdaki cümlelerdeki altı çizili sözcüklerin türünü belirleyiniz (G: Gerçek, M: Mecaz, T: Terim, Y: Yan).

- Maçın ikinci devresinde tempo düştü. (_____)
- Ayakkabının burnu iyice aşınmış. (_____)
- Bu keskin koku herkesi rahatsız etti. (_____)
- Akşam odunları baltayla kırdık. (_____)
- Şarkının notalarını defterine yazdı. (_____)
- Bu olaya çok derin bir üzüntü duydu. (_____)

Bölüm 3: Uzman Sorusu

Aşağıdaki cümlelerin hangisinde 'açmak' sözcüğü 'bir şeyi kapalı durumdan kurtarmak' (Gerçek Anlam) dışında bir anlamda kullanılmıştır?

- Sabah kalkınca pencereleri iyice açtım.
- Hediyenin paketini merakla açtı.
- Bu yeni renk salonu çok açtı.
- Anahtarıyla kapıyı yavaşça açtı.

Bölüm 4: Kendi Cümlelerini Kur

'Kör' sözcüğünü **Terim Anlam** (Örn: Kör düğüm, kör nokta vb.) veya **Yan Anlam** olacak şekilde bir cümlede kullanınız.

Sözcükte Anlam: Ünite Değerlendirme Testi

Her soru 10 puandır. Başarılar dileriz!

1. 'Dün akşam çok **ince** bir davranış sergiledi.' cümlesindeki 'ince' sözcüğünün anlam türü nedir?

- a) Gerçek Anlam
- b) Mecaz Anlam
- c) Terim Anlam
- d) Yan Anlam

3. 'Uçağın **kanadı** havada hafifçe titredi.' cümlesinde altı çizili kelime hangi anlamdadır?

- a) Mecaz Anlam
- b) Terim Anlam
- c) Yan Anlam
- d) Zıt Anlam

5. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde 'soğuk' kelimesi gerçek anlamıyla kullanılmıştır?

- a) Bize çok soğuk davranıyor.
- b) Soğuk bir espri yaptı.
- c) Bugün hava oldukça soğuk.
- d) Aralarında soğuk rüzgarlar esiyor.

7. 'Perde' sözcüğü hangi cümlede 'terim anlamıyla' kullanılmıştır?

- a) Annem perdeleri yıkadı.
- b) Oyunun ikinci perdesi çok komikti.
- c) Gözlerine bir perde indi.
- d) Güneş gelmesin diye perdeyi çekti.

9. 'Yol' sözcüğü aşağıdakilerin hangisinde 'yöntem' anlamında kullanılmıştır?

- a) Yol kenarında mola verdik.
- b) Bu soruyu çözmenin bir yolu olmalı.
- c) Yollar kardan kapanmış.
- d) Tozlu yollardan geçtik.

2. Aşağıdakilerin hangisinde 'terim anlamı' bir sözcük kullanılmıştır?

- a) Güneş bugün erkenden battı.
- b) Üçgenin iç açılarının toplamı 180'dir.
- c) Sıcak çorbayı hemen içti.
- d) Bu kitap çok sürükleyiciymiş.

4. 'Siyah - Kara' arasındaki anlam ilişkisi aşağıdakilerin hangisinde vardır?

- a) Zengin - Fakir
- b) Yaz - Kış
- c) Cevap - Yanıt
- d) Aşağı - Yukarı

6. 'Taze' sözcüğünün zıt anlamlısı aşağıdakilerden hangisidir?

- a) Yeni
- b) Bayat
- c) Eski
- d) Kuru

8. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde 'acı' sözcüğü mecaz anlamdadır?

- a) Biber çok acıymış.
- b) Acı haber hepimizi üzdü.
- c) İlacın tadı çok acıydı.
- d) Acı kahvesini yudumladı.

10. 'Göz' sözcüğü hangi cümlede 'yan anlam' kazanmıştır?

- a) Gözlerim tozdan kızardı.
- b) Çekmecenin gözünde kalemin var.
- c) Onun gözü hep yükseklerde.
- d) Nazar değmesin diye boncuk taktı.

Doğru Sayısı:

Yanlış Sayısı:

PUAN:

1. Sayfa: Sözcükte Anlam Yolculuğu

Eş/Zıt Anlam: 1. Gece, 2. Beyaz, 3. Kelime, 4. Cevap, 5. Korkak, 6. Fayda

Test: 1. B (Mecaz), 2. B (Terim)

2. Sayfa: Pekiştirme Atölyesi

Cümle Analizi: 1. Mecaz, 2. Yan, 3. Terim, 4. Gerçek, 5. Terim, 6. Mecaz, 7. Yan

Çoktan Seçmeli: 1. B, 2. C, 3. C

3. Sayfa: Derinleşme Vakti

Metin Analizi: Aydınlık (Gerçek), Sıcak (Mecaz), Doğru (Terim), Göz (Yan), Kurumuş (Gerçek)

Kelime Gruplama: 1. Terim, 2. Yan, 3. Mecaz, 4. Gerçek, 5. Terim, 6. Mecaz

Uzman Soru: C

4. Sayfa: Ünite Değerlendirme Testi

1. B | 2. B | 3. C | 4. C | 5. C | 6. B | 7. B | 8. B | 9. B | 10. B

<https://muratvuranlar.com/>

